DRÁVAIVÁNYI JELENLÉT PONT TEVÉKENYSÉGEI

EZERARCÚ JELENLÉT – EMBERTŐL EMBERIG

caritas hungarica

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Szerzők:
Mátics Alexa Rita (Jelenlét Pont-programkoordinátor)
Varga Nikolett Natália (Jelenlét Pont-munkatárs, családmentor)
Ignácz Jázmin (Jelenlét Pont-munkatárs)

Szerkesztő:
Dr. Boros Julianna (regionális szakmai vezető)

Olvasószerkesztő:
Szabados Edina

Borítóterv:
eSCom Kft.

Kiadja:
Katolikus Karitász - Caritas Hungarica

Készült a *Fókuszban a gyermek* címmel
EFOP-1.4.5-20-2020-00001. azonosító számú projekt keretében.

2023

EZERARCÚ JELENLÉT – EMBERTŐL EMBERIG

A Katolikus Karitász Országos Központjának felzárkózási programja a Dél-dunántúli régióban

A **Katolikus Karitász** a Katolikus Egyház hivatalos segélyszervezete és hazánk egyik legnagyobb karitatív szervezeteként hosszú évek óta vesz részt országszerte felzárkóztató célú és öngondoskodást segítő programok kidolgozásában és megvalósításában. A Sellyei járásban 8 településen **(Téseny, Bogádmindszent, Kisszentmárton, Vejti, Lúzsok, Piskó, Sósvertike, Drávaiványi)** és a Szigetvári járásban 3 településen **(Patapoklosi, Somogyapáti, Somogyhatvan)** vagyunk jelen, segítjük a családokat embertől emberig a bajban.

MIÉRT CSINÁJUK?

Mert hiszünk az egyének, kiemelten a gyermekek és az őket nevelő családok készségeinek, képességeinek és attitűdjének fejlesztési lehetőségeiben és az erős helyi közösség megtartó erejében. Hisszük, hogy ezáltal a hátrányos helyzetű közösségek további leszakadása hosszútávon megállítható, és idővel képessé válnak az öngondoskodásra, mert erősödni tud felelősségvállalásuk egyéni és közösségi szinten is.

MIT CSINÁLUNK?

Helyszíni jelenlétünkkel, fejlesztő- és közösségi ház funkciót betöltő Jelenlét Pontok működtetésével, szervezeti erőforrásainkkal, kapcsolati tőkénkkel, valamint a helyi igényekhez, szükségletekhez igazodó szolgáltatásokkal és kisléptékű fejlesztésekkel segítjük és támogatjuk a közösségeket fejlődésükben.

HOGYAN CSINÁLJUK?

ÉRTÉKEK MENTÉN – a Katolikus Egyház értékeivel összhangban

JELENLÉTTEL – folyamatos, együttérző helyszíni jelenlét biztosításával és a példamutatás erejével

DIAGNÓZISSAL – a településen élők valós igényeihez és szükségleteikhez tervezett beavatkozásokkal

KOMPLEXEN – a „fogantatástól a foglalkoztatásig” terjedő szolgáltatásokkal és fejlesztésekkel

KÖZÖSEN – a közösséggel együtt: nem nélkülük, nem helyettük

FELELŐSSÉGGEL – a jelenlét felelősségével: tartós szerepvállalással

FOKOZATOSAN – apró lépésekkel

A projektről/programról röviden

2023. december 31-ig a „Fókuszban a gyermek” projekt finanszírozásában valósulnak meg tevékenységeink. A “Fókuszban a gyermek” projekt (továbbiakban: projekt, program) célja a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII.5.) kormányhatározatban meghatározott és a Kormány által kijelölésre kerülő **leghátrányosabb helyzetű településeken élő gyermekek esélyeinek növelése, életkörülményeinek javítása, a szegénység gyermekekre mért hatásainak mérséklése**, amelyet helyben elérhető, intenzív, komplex szociális munkával, családkísérséssel és a projekt keretében megvalósuló tevékenységek szakmai-módszertani támogatásával biztosít.

A program során összességében 300 település kerül bevonásra, amely a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület (a továbbiakban: MMSZ) mintegy 15 éves, 2016-ban Magyar Örökség díjjal is kitüntetett „Jelenlét” programja alapján, a szervezet módszertani támogatásával és szakmai irányításával valósul meg. (www.fete.hu)

A Jelenlét módszer “fogantatástól a foglalkoztatásig” ívelő szemléletében a szociális munka alapvető szerepet kap a családdal való folyamatos kapcsolattartásban, problématérkép készítésében, a gyermek és a család szükségleteihez igazodó, adekvát szolgáltatásba való eljuttatásban és diagnózisalapú ellátás nyomon követésében. A projekt szakmai megvalósulásának alapjait, szabályozásának módszertani eszközrendszerét a *Kapcsoskönyv – A Jelenlét program építőkockái* című kiadvány tartalmazza.

Jelenlét Pont, ahol a tevékenységek megvalósulnak

Valamennyi új településen olyan, mindenki számára nyitott közösségi terek, ún. Jelenlét Pontok kerülnek kialakításra, melyek bázisául szolgálnak az egyénekkel és a családokkal végzett szociális munkának, helyet adnak különböző közösségfejlesztő tevékenységeknek, úgy mint a helyi lakosság aktivizálása, életminőségének javítása, képessé tétele, információ nyújtása, különböző emberek, csoportok és közösségek közötti kommunikáció segítése, képzés, oktatás, adósságkezelés, szakemberek bevonásával. Jelen vagyunk és segítünk a hét minden napján, krízis esetén rendelkezésre állunk. Minden Jelenlét Ponton 2-3 kolléga dolgozik, a ház tevékenységeit és programjait az adott Jelenlét Pont koordinátora szervezi együttműködve a kollégákkal. A Katolikus Karitász törekszik arra, hogy helyi szakembereket, munkavállalókat foglalkoztasson. A Jelenlét Pontok bérelt vagy a Katolikus Karitász saját tulajdonában lévő ingatlanok, a cél elsősorban, hogy infrastrukturálisan teret adjunk a programok megvalósulásának a helyi igények alapján. A Jelenlét Pontokon kialakításra kerülnek tanulósarkok, baba-mama fejlesztősarok/szoba, konyha, közösségi tér, de ezek mérete és adottságai a helyi lehetőségekhez igazodnak.

TEVÉKENYSÉGEK A JELENLÉT PONTOKON

Szociális segítés és közösségfejlesztés

Szociális munka, családlátogatás, ügyfélfogadás, ügyintézés: A „Jelenlét” program alapja az egyénekkel, a családokkal és a közösségekkel végzett szociális munka, valamint közösségfejlesztés.

Közösségfejlesztés (pl: táborok, felnőtt és gyermek csoportfoglalkozások): A közösségépítés és a közösségfejlesztés hosszú távú elköteleződés a település közössége mellett. Cél tehát, hogy olyan közösségépítő tevékenységeknek is helyet adjunk a Jelenlét Pontokon, amelyekre

[1]Forrás: Kapcsoskönyv https://fete.hu/wp-content/uploads/2022/05/Kapcsos_vegleges_oldalpar.pdf

építve újra vissza tudnak kapcsolódni a családok, és rajtuk keresztül a települések a mikrotérség és a társadalom körforgásába. A legfontosabb együttműködő partnerek: családok, települési önkormányzat, roma nemzetiségi önkormányzat, közüzemi szolgáltatók, szociális, egészségügyi, nevelési-oktatási intézmények, civil és egyházi szervezetek, kormányhivatal, rendvédelmi szervek, családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok, védőnői szolgálatok.

Óvodai és iskolai előmenetel, átmenetek támogatása

A kialakított és működtetett tanulósarkok és játszóterek az infrastrukutrális fejlesztések részét képezik, melyek megfelelő tárgyi környezetet biztosítanak a tanuláshoz, fejlődéshez.

Jelenlét Pontokon megvalósuló iskolán kívüli tanulássegítés: A hátrányos helyzetű településeken a gyerekek nagy része már az iskolakezdéskor kudarccal indul. Az addig felhalmozott hátrányok miatt a gyerekek naponta kapnak visszajelzést arról, hogy nem elég jók. Ennek ellensúlyozására a Jelenlét Pontokban az óvodás- és iskoláskorú gyerekek számára is komplex szolgáltatásokat nyújtunk, amelyek támogatják őket az örömteli tanulás élményének megélésében. A tevékenységek célja az iskolai lemorzsolódás csökkentése, a gyermekek iskolai sikerességének növelése.

Szociális- és kompetenciafejlesztő programok szervezése

Egészséges étkezési szokások kialakításának támogatása, Jelenlét Pontokhoz tartozó kertek létrehozása és működtetése: A családokkal és közösségekkel folyó munka alapvető eleme az egészséges étkezési szokások kialakítása, támogatása, mert a minőségi táplálkozás hiánya miatti krónikus elhízás a célcsoportunkban már a gyerekeknél is kiemelt probléma. Ennek fontos eleme a Jelenlét Pontokon kialakított közösségi konyha, ahol a szülők és gyerekek rendszeresen sütnek, főznek, szélesítik különböző ételkészítéssel kapcsolatos kompetenciáikat, tudásukat, szemléletüket.

Szakemberek a programban

A településeken, a helyi lakosság körében felmért igények és szükségletek alapján határozott idejű szerződéssel, adott tevékenység, szolgáltatás biztosítására foglalkoztatunk szakembereket: tanítókat, szaktanárokat, munkaszocializációs tanácsadókat, adósságkezelési tanácsadót, addiktológiai konzultánst, mozgásfejlesztőket, meseterapeutát, művészetterapeutát, gyógytornászt, jogászt, mediátort, logopédust, fejlesztőpedagógust, stb. A Katolikus Karitász által létrehozott 11 Jelenlét Ponton a települések igényeire szabva, hálózatszerű működésben biztosítjuk szolgáltatásainkat.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK A PROGRAMRÓL A KATOLIKUS KARITÁSZ HONLAPJÁN ELÉRHETŐK: **WWW.KARITASZ.HU**

Drávaiványi bemutatása

Drávaiványi Baranya vármegyében, a Sellyei járás területén fekszik, jogállása község, lakosságszáma 2021-es adatok szerint 150 fő. Az ormánsági kistelepülésekre jellemzően a helyben elérhető munkalehetőségek és szolgáltatások száma igen alacsony, a közlekedési viszonyok kedvezőtlenek és mindössze az ingatlanállomány 20%-a tekinthető elfogadható szerkezeti állapotúnak. A településen nincs óvoda, iskola és egészségügyi intézmény sem, a szolgáltatások legnagyobb részét legközelebb Sellyén tudja igénybe venni a lakosság.

A Sellyei járás aprófalvas és sűrű településszerkezetű, területe 493,69 km². A községek egymástól néhány kilométerre helyezkednek el, és bár Siklós, Szigetvár és Pécs a vármegye nagyobb települései közé tartoznak, a kistérség messze van a megyeközpont vonzáskörzetétől. A közúthálózat sűrű, de jelentős a zsáktelepülések száma. A Sellyei járás egy rendkívül elszigetelt és innovációtól elzárt térségként jellemezhető, amely Magyarország egyik legszegényebb térsége és a kedvezményezett járások besorolása szerint az ország második legrosszabb társadalmi gazdasági mutatókkal rendelkező járása. A kistérségben lévő községek problémái az Ormánságban fokozottan jelentkeznek.



Drávaiványi festett fakazettás református temploma, 2023

Jelenlét Pont

A Drávaiványi Jelenlét Pont 2020 nyarán nyitott meg a településen élők számára a helyi önkormányzat egyik helyiségében, a Közösségi Ház épületét 2023 februárjában vehettük át. A Jelenlét Ponton megvalósított programok mellett nagy hangsúlyt fektetünk a családok és idősek látogatására és az egész települést érintő közösségi programokra. A településen három fő munkavállaló, egy felsőfokú szociális végzettséggel rendelkező Jelenlét Pont-koordináror és két érettségivel rendelkező Jelenlét Pont-munkatárs valósítják meg a felzárkózási célú programokat, szakmai vezető iránymutatása alapján. A 0-3 éves korú gyermeket nevelő családokkal végzett szociális munkát egy fő családmentor támogatja. A Jelenlét Pontnak helyet adó Közösségi Ház berendezése és technikai felszereltsége alkalmas beltéri és szabadtéri programok lebonyolítására, ügyfélfogadásra, infopont biztosítására, foglalkozások és klubok befogadására. A Jelenlét Pont folyamatosan nyújtott szolgáltatásai között a szociális ügyfélfogadás, ügyintézés, tanodajellegű szolgáltatások és a krízishelyzeti segítségnyújtás szerepel, emellett külső szolgáltatók bevonására is sor került a települési diagnózisban meghatározott problémák csökkentése érdekében. A településen végzett munkánk során napi kapcsolatot tartunk az ott élő családokkal. A Jelenlét Pontot minden korosztály látogatja. A klubalkalmak és tanodajellegű szolgáltatások során hamar személyes kapcsolatot alakítottunk ki a gyerekekkel, fiatalokkal, így a szülők is könnyebben a bizalmukba fogadtak minket.

JELENLÉT PONT SZOLGÁLTATÁSOK

Várandósok és 0-3 éves korú gyermekek számára
- mozgásfejlesztő foglalkozás
- baba-mama klub
- szakellátáshoz való eljutás segítése
- egészséges táplálkozásban való támogatás
- gyermekgondozási és higiénés eszközök biztosítása

Óvodás- és iskoláskorú gyermekek számára
- tanodajellegű foglalkozás
- tantárgyi felkészítés
- sportfoglalkozás (foci, kick-box)
- meseterápiás foglalkozás
- filmklub
- mini klub
- játékfoglalkozás
- fejlesztőpedagógiai foglalkozás, logopédus
- zenefoglalkozás
- kézműves-foglalkozás
- kirándulások
- pályaorientáció
- szemészeti szűrőbusz
- „Legyen öröm az iskolakezdés” program (iskolatáska adományozás)
- nyári táborok

Fiatalok és felnőttek számára
- addiktológiai/mentálhigiénés konzultáció
- mosási és fürdési lehetőségek
- bűnmegelőzési prevenciós programok
- ifjúsági klub
- munkaerőpiaci szemléletű szociális munka
- szociális ügyintézés
- zenefoglalkozás
- jogi segítségnyújtás

Településszintű szolgáltatások
- gazdaságfejlesztés
- „Kiskert” program
- falusi CSOK-ügyintézés
- adósságkezelés
- krízishelyzetek kezelése
- lakhatási beavatkozások
- NAEP egészségfejlesztési pont
- „Felelős állattartás” program
- rovar- és rágcsálóirtás

Baba-mama klub

A Jelenlét Pont tevékenységek során a várandósoknak, a 0-3 éves korú gyerekeknek és az édesanyáknak baba-mama klubot és mozgásfejlesztő alkalmakat biztosítunk. A klubfoglalkozás során a gyermekgondozási és higiéniai eszközök folyamatosak elérhetőek a Jelenlét Ponton.

Tanodajellegű, kreatív és játékfoglalkozások

A településen nem működik bölcsőde, óvoda, általános iskola. Az óvodások Sellyére, az általános iskolások Drávasztárába és Drávafokra járnak iskolába. Az elmúlt időszakban számos programmal, fejlesztéssel segítettük a gyerekeket. A Jelenlét Ponton napi rendszereséggel tartunk tanodajellegű foglalkozást. Jelenleg heti rendszerességgel foglalkozik logopédus a beszédnehézséggel küzdő gyerekekkel. A korrepetálás, tanulássegítés, vizsgára való felkészítés mellett angol szakkör is indult az óvodás és kisiskolás korosztálynak. A tanulás mellett nagyon fontos a szabadidő hasznos eltöltése, ezért játékfoglalkozást, kreatív kézműves foglalkozást és különböző tematikus foglalkozásokat szervezünk.



Játékfoglalkozás a Jelenlét Ponton, 2023

Ifjúsági Klub

A Drávaiványiban élő fiatalok nagy érdeklődést mutatnak a Jelenlét Pont programjai iránt, ezért fontosnak tartjuk, hogy alkalmat és teret biztosítsunk számukra a találkozásra, beszélgetésre, hasznos szabadidő-eltöltésre. Heti rendszerességgel tartunk ifjúsági klubfoglalkozást, mely során gyakran kirándulunk, zenélünk, kreatívkodunk és sütünk-főzünk. A szülők bevonása ezeken az alkalmakon mutatkozik a leghatékonyabbnak.



A Pécsi Nemzeti Színházban járt az Ifi Klub, 2023

Zenefoglalkozás

A zene fontos szerepet játszik a gyerekek fejlődésében, ezért 2022-ben kezdetét vette Drávaiványiban a zeneoktatás, 2023-ban pedig megalakult a Novi Biseri zenekar, akik fellépéseikkel a Katolikus Karitász programjait színesítik. A zenészek heti rendszerességgel próbálnak a Jelenlét Ponton zeneoktató irányításával, a próbák nagyon jó hangulatban telnek. A gyerekek a közös zenélés és tevékenységek során tanulják meg a csapatmunka fontosságát és sajátítják el az együttműködés készségeit, továbbá a zene lehetőséget nyújt számukra a kreativitásuk kifejezésére.



Novi Biseri zenekar a piskói házszentelő ünnepségen, 2023

Környezettudatos nevelés

A környezettudatos nevelés segíti a gyermekeket abban, hogy megtanulják, hogyan kell gondoskodni környezetükről, és felismerjék, hogy saját cselekedeteik hatással vannak másokra és a bolygóra is. Az egészséges étkezés, a testmozgás és a tudatosság mind olyan szempontok, amelyek egyaránt hozzájárulnak a személyes egészséghez és a környezet védelméhez. A gyermekek játékos formában a nyári napközi alkalmával és játékfoglalkozások során ismerkedhettek meg a szelektív hulladékgyűjtéssel és a felelős állattartással. Azért, hogy a gyerekeknek szemléltessük a környezetvédelem fontosságát, egy kirándulás keretén belül meglátogattuk a pécsi Dél-Kom Nonprofit Kft. Kökényi Regionális Hulladékkezelő Központot, ahol vezetett bejáráson vettünk részt. A helyszínen látottak és a hallott információk tanulságos hatással voltak a résztvevőkre.



Kirándulás a Kökényi Regionális Hulladékkezelő Központba, 2023

Pályaorientációs foglalkozások

Pályaorientációs foglalkozások rendkívül fontosak a tanulók és fiatalok számára, mivel segítenek nekik meghatározni saját érdeklődési körüket, képességeiket, valamint a jövőbeli pályaválasztásukat. A pályaorientáció a tanulóknak segít abban, hogy fejlődjön az önismeretük, információt kapjanak a lehetőségek széles köréről, kiválasszák a számukra megfelelő iskolát és felkészüljenek a továbbtanulás/kollégiumi élet kihívásaira. A foglalkozások havi rendszerességgel valósulnak meg a Jelenlét Ponton, melynek egyik eleme a „Példakép Program”. A programban olyan hátrányos helyzetből indult személyek mutatkoznak be a gyerekeknek, akik életútjukkal, elért eredményeikkel és kitartásukkal példaként szolgálhatnak a településen élő gyerekek számára.

Egészség- és fűszerkert

Az idei évben kialakításra került a Jelenlét Pont udvarán egy egészségkert, amit az Ifjúsági Klub tagjai és a helyi általános iskolások gondoznak. A veteményesben termett paprika, főzőtök, cukkini és paradicsom. Az udvarban egy magaságyás is helyet kapott, melybe fűszernövények kerültek: menta, zsálya, tárkony, bazsalikom, rozmaring, oregánó, majoranna, citromfű és kakukkfű. A nyár során több közös szüretet tartottunk a gyerekekkel, ezt követően a megtermelt zöldségek felhasználásával uzsonnát készítettünk velük.

Sportfoglalkozás

A sportfoglalkozások során a gyerekek kick-box edzéseken vehetnek részt és a futballmérkőzéseken való szereplésre készülnek, a kisebbek pedig egyéb sportokban próbálják ki magukat. Drávaiványi-Sósvertike közös csapata több alkalommal is részt vett az ősszel és tavasszal megrendezésre kerülő MLSZ foci kupán, mely alkalmakon más Felzárkózó Településen élő tehetséges gyerekekkel mérhetik össze tudásukat. A bajnokságok eredményeképpen a 2022-es és a 2023-as évben is eljutottak a gyerekek Felcsútra, a Pancho Arénába, mely hatalmas élményt jelentett kis focistáink számára.



Győzelmet követően a drávaiványi focicsapat, 2023

Munkaszocializációs tanácsadás

Az ösztönző munkahelyteremtés Drávaiványiban a szociális munka által lesz még hatékonyabb, amelybe a Jelenlét Pont szolgáltatásai és a munkaerőpiaci mentor is bekapcsolódik. A következő generáció pályaorientációját és oktatását a „Példakép Programmal” és foglalkozásokkal támogatjuk, eközben a lakhatási beavatkozások és közösségfejlesztések is folyamatban vannak a településen. A munkaerőpiaci szolgáltatások igénybevételében a lakosság a munkaerőpiaci mentor és a Jelenlét Ponton dolgozó kollégák segítségét tudja igénybe venni. Az önéletrajzok írása folyamatos, és a sikeres elhelyezkedést követően is nyomon követjük az egyéneket.



www.karitasz.hu